

ע"פ 2960 - איציק חזן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2960/14

לפני:
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ע' ברון

המערער: איציק חזן

נ ג ד

המשיבת: מדינת ישראל

ערעור על פסק דיןו של בית המשפט המחויז בחיפה
ימים 12.3.2014 ב-תפ"ח 20524-05-12 שנית על ידי
כבוד השופטים מ' גלעד, ד' פיש ו-ת' שרון-נתנאל

תאריך הישיבה: י"ג באדר א ה'תשע"ז (22.2.2016)

בשם המערער:
עו"ד חגי לרנאו
עו"ד לינור בן אוליאל
בשם המשיב:

פסק דין

השופט ע' ברון:

1. לפניו ערעור על הכרעת דין של בית המשפט המחויז בחיפה (כבוד השופטים מ' גלעד, ד' פיש ו-ת' שרון-נתנאל) במסגרתה הורשע המערער לאחר ניהול משפט הוכחות, ברצח בכונה תחיליה – עבירה לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); ובהחזקת ונשיות נשק שלא כדין – עבירה לפי סעיפים 144(א)

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

ו-144(ב) לחוק (הכרעת הדין ב-תפ"ח 20524-05-12 מיום 26.1.2014). הערעור נסוב סיבת ההרשעה בעבירות הרצח; וככל שיתקיים הערעור, גם על עונש מאסר העולם שהושת על המערער כמצות החוק, ותשולם הפייצויים לאלמנת המנוח. במקודם הערעור ניצבת השאלה אם די היה בריאות הנسبיתות שהוציאו על ידי המשיבה כדי להביא להרשעתו של המערער ברצח, וזאת בהיעדר ראיות ישירות לאש灭תו.

כתב האישום ועובדות המקרה

2. מעובדות כתב האישום עולה כי המערער, יליד שנת 1963, תושב בית שמש, החליט בתחילת חודש ינואר 2011 להמית את בניין הסה (להלן: המנוח). מאז שנת 1985 ועד מותו כיהן המנוח כמנכ"ל חברת קדישא האשכנזית של חיפה, האחראית על הקבורה בכל בתי העליון בחיפה, ובמועדים הרלוונטיים התגורר בשדרות סיני מס' 15 בחיפה (להלן: הבית או בית המנוח). עוד עולה מכתב האישום כי ביום 2.1.2011 הגיע המערער לחיפה וביצע פעולות אחר המנוח, לצורך מימוש החלטתו להמיתו; וביום 14.1.2011 הגיע המערער פעם נוספת לחיפה וביצע פעולות התחקיקות נוספת עד יום 16.1.2011 (להלן: סוף השבוע), לצורך ביצוע הרצח. פרק זמן זה שהה המערער בבית של בן דודו קובי חזן (להלן: קובי), ברוחב לאון בלום בחיפה (להלן: הדירה).

ביום 16.1.2011 סמוך לשעה 18:30 ביצע המערער סיור ליד בית המנוח, שנעדר מהבית באותו עת, ולאחר מכן חזר לדירה. בזמן מסויים לפני השעה 20:15 הגיע המערער בשנית לבית המנוח והמתין לבואו, כאשר הוא מצוי באקדח חצי אוטומטי מסוג CZ שבכוcho להמית אדם (להלן: האקדח). סמוך לשעה 20:15 הגיעו ואשתו חזנו לבitem, החנו את רכבים והלכו לכיוון הבית כאשר המנוח צועד ראנון ואשתו אחורי. כשהמנוח הגיע לרחבה הכניסה לבית, המערערירה ריחו לכיוונו באמצעות האקדח לפחות חמישה קליעים, ולפחות ארבעה מתוכם פגעו במנוח בחזחו ובזרועותיו וגרמו למותו.

3. להשלמת התמונה העובדתית יזכיר כי כ-10 חודשים לאחר ביצוע המעשים המתוארים, וMSCIINI חקירה קודמים העלו חרס, נמצא האקדח ששימש לביצוע הרצח כאשר הוא מוסתר במקווה בבית שמש, עיר מגוריו של המערער, מהחורי עמוד בטון, עטופ בגרביים שעל אחת מהן נמצא פרופיל גנטי (להלן: DN"א) של המערער. בעקבות כך בוצעו מחקרים תקשורתיים לגבי מכשיר הטלפון הסלולרי של המערער, ובמסגרתם נמצא כי המערער שהה בקרבת בית המנוח במהלך הימים הרלוונטיים, כמתואר בכתב האישום. במסגרת תקשורות אוכנו שיחות רבות, ובין היתר נמצא כי ביום 2.1.2011 המערער ביצע שיחת טלפון לבית המנוח ממקום סמוך לבית, חרף העובדה שבין השניים לא הייתה היכרות מוקדמת; וכן אוכנה שיחה נוספת שביצע שכן של המנוח, יעקב גלעד (להלן: גלעד), גם עימו אין לumaruer היכרות קודמת. על בסיס מצאים אלה הוגש כתב האישום כمفорт לעיל. במהלך המשפט כפר המערער כפירה כללית במעשים המזוהים לו בכתב האישום, אולם יזכיר כי במסגרת הודה שהגרביים שעתפו את האקדח היו שייכים לו, וטען כי כל תפקידו הסתכם בקבלת האקדח ובהעברתו והסתרכתו.

הכרעת הדין

4. בית המשפט המחויז הרשייע את המערער בהכרעת דין מקיפה ויסודית המשטרעת על פני כ-200 עמודים. כבר בפתח הכרעתו מציין בית המשפט כי ההרשעה נשענת על צבר של ראיות נסיבותיות, זו הסוגיה שבמקודם הערעור שלפנינו. בחלק הארי של הכרעת הדין בית המשפט סוקר את השורה הארוכה של הריאות הנסיבות שהביאו להרשעת המערער, ולהלן יובאו עיקרי הדברים.

5. בכלל, בית המשפט הגיע למסקנה כי עדי המשיבה הם מהימנים. בהתייחס לעדותה של קרון מלכה, עדת התביעה המרכזית וכי שהיתה בת זוגו של המערער במועדים הרלוונטיים (להלן: מלכה), נקבע כי עדותה אמינה, וזאת במיוחד משנמצא כי לא היה למלכה כל רצון להביא להפלותו של המערער, חרף העובדה שנפרדו מזמן; ובמקרים רבים אף ניסתה לסייע לו בעדותה הגם שזמננה עדעה מטעם התביעה. מעודותה של מלכה, שהתלוותה למערער בסיסיתו לחיפה בסוף השבוע שבו נרצח המנוח, עללה כי במהלך שהותו בחיפה הגיע המערער לרחובות הסמוכים לבית המנוח, באופן התואם את האיכונים הסלולריים שבוצעו למכשירו, במטרה לאתר את המנוח שאותו הוא תיאר (באופן שקרי) באזני מלכה כדי שיחיב לו כסף. לבסוף בית המשפטקבע כי לא קיים פער משמעותי בין עדותה של מלכה לבין עדותה של המערער, כפי שתפורט בהמשך, והסתירה בין העדויות נוגעת אך לשני עניינים שלגביהם העדיף בית המשפט את גרסתה של מלכה: פער במיקום המדויק שבו עצרו את הרכב במהלך התחקוקת אחר המנוח, לגביו נקבע שהוא זניח; וסכום של 40,000 ש"ח שקיבל המערער מקובי, לדברי מלכה, לכואורה בתמורה לרציחת המנוח; ויצין כי קובי לא זמן לעדות על ידי המערער, וזאת נזקף לחובתו.

אין צורך לשוב ולפרט את כל העדויות מטעם המשיבה, ואציג שניים מקביעותיו של בית המשפט שנודעה להם יתר חשבות להכרעה. ראשית, בית המשפטקבע כי רק אדם אחד ירה במנוח, וזאת על סמך עדות הראייה של שכנו, ידידה סgal (להלן: סgal), וכן על סמך הממצא הבליסטי שלפיו כל הקליעים נרו מושך אחד. בנגע לעודה רונית אבטבול, עדותה נמצאה לא מהימנה ומשכך בית המשפט העדיף את הגרסה שמסרה בחיקורתה שלפיה המערער הלווה לה כסף בסמוך לאחר סוף השבוע בחיפה; עובדה שמחזקת את המסקנה כי המערער קיבל כסף מקובי בתמורה לביצוע הרצח.

6. בהתייחס לעדות המערער, בית המשפט המחויזקבע כי היא רצופת שקרים, גדולים וקטנים כאחד, וכי כל מטרתו הייתה להרחיק את עצמו מהמעשים המיוחסים לו; ובקשר זה יzion כי המערער הודה בעדותו ששיכר במהלך חקירותיו. לגופם של דברים, מהשוואת עדותו של המערער עם האיכונים שנעשה למכשיר הסלולרי שלו עלות סתרות בנוגע למקום הימצאותו ביום הרצח, כמו גם ביום הקודמים לו – כאשר ביצע פעולות התחקוקת בסמוך לבית המנוח. אשר לשיחת הטלפון שבוצעה ממכשירו של המערער בבית המנוח כשבועיים עבר לרצח, ממוקם הסמוך לבית, המערער טען שלא הוא שביצע את השיחה, תוך שסיפק לכך הסברים רבים וסתורים שהוגדרו על ידי בית המשפט המחויז "דמינים", כגון שהטלפון חיג מעצמו למנוח או שאדםزر ביקש לבצע שיחת טלפון ממכשירו בעת שסעד בمساعدة בשם "דלי בגט" – גרסאות שנקבעו לגבין כי הן אין אמיןות; זאת ממשם התרשםותו של בית המשפט מעדות המערער וכן לנוכח ראיות חיצונית הסותרות את גרסתו. ביחס לסכום הכספי שקיבל מקובי לאחר הרצח, המערער הבהיר בתחילת שקיביל סכום כסף כלשהו, ובהמשך שינה את גרסתו מספר פעמים לגבי גובה הסכום שקיבל; ויזכר כי הוא נמנע מזימונו של קובי למתן עדות, דבר שנזקף לחובתו בהקשר זה.

עוד יzion כי גם גרסתו של המערער ביחס לדנ"א שנמצא על הגרביים שעתפו את האקדח נמצאה כלל לא מהימנה. לטענותו, מעורבותו הסתכמה בכך שהוא הסכים להעביר את האקדח למי שיורו לו, לאחר השימוש שנעשה בו; ומשכך, הוא עטף את האקדח בגרביים שלו ואז החביוו, אך לאחר מספר שבועות האקדח נעלם מהמקום שבו הוחבא. בית המשפט המחויז מצא סתרות ושקרים בגרסהו של המערער: הוא לא ידע לומר מה סכום הכספי שהוצע לו בתמורה להעברת האקדח; לא ניתן כל הסבר מדוע לא קיבל תמורה, ומודיע אף אחד לא יצר איתו קשר בנוגע להשלמת ההעברה; ובאופן תמורה המערער טען כי מי שמסר לו את האקדח עשה כן רק לאחר שהסיר את הרכפות שעטה ומשכך המוסר נגע באקדח בידי החשופות – מעשה שאינו מתישב עם היגיון; והטענה כוננה ככל הנראה להציג את מחדל החקירה הנטען שמנע איתור טביעות אצבע ודנ"א על האקדח, כפי שיפורט בהמשך, באופן שלכאורה היה מצביע על הרוצח "האמת". לבסוף חזר בית המשפט המחויז על התרשומות השילתיות מעודותו של המערער ועמד על כך שהקרים

מחזקים את ראיות התביעה, ועשויים אף להוות סיוע. עוד נקבע בהקשר זה כי המערער כבש את גרטתו למשך זמן רב, עד לאחר שנחשפה בפניו כל המסכת הראיתית בפרש התביעה. זאת, ללא כל הסבר משכנע וחurf ההזדמנויות הרבות שניתנו לו לפרוש אותה במהלך חקירותיו; וגם בשל כך יש לייחס לה משקל מופחת.

אשר לעדי הגנה האחרים, שלומי אלbez ודודו חיים, שנחקרו בחודש לאחר הרצח מביל' שנמצאו די ראיות להעמידם לדין – בית המשפט קבע כי אין בכך כדי להקים ספק סביר באשמהו של המערער. המשטרה חקרה את יתר החשודים באופן סביר, והאפשרות שישנם אנשים אחרים המעורבים ברצח היא ערטילאית בלבד; וממילא לא מחייבת את הרואית בדבר תפקido של המערער כדי שלוחץ על הבדיקה ורצת את המנוח.

7. בנוסף לעדויות המפוררות לעיל, הרשותו של המערער נסמכה במידה רבה גם על ראיית הדן"א של המערער, שנמצא כאמור על הגרבאים שבהם היה עטוף האקדח, בעת שאותר; בצירוף עם חוות הדעת הבליסטית שלפיה אקדמי זה הוא האקדמי שבמציאותו נורה המנוח. המערער לא חלק על ממצאים אלה, וזאת מawareתו האחרונה היתה שתפקידו הסתכם בשמירה של האקדח במטרה להעבירו להאה, באופן שהוביל להורת הדן"א שלו על הגרבאים שבהם עטף את האקדמי בעת שהחביבו. בית המשפט המחויז סקר את הפסיקה שהתגבשה בבית משפט זה ביום ראיית הדן"א ציין, למללה מן הצורך, כי ישנה גישה שלפיה ניתן להרשיע אדם לפי ראיית הדן"א גם כאשר זו הראיה היחידה. בעניינו, לנוכח קיומן של ראיות נסיבתיות רבות נוספת – אין בתזה החלופית המוצעת על ידי המערער, שלפיה תפקידו הסתכם בהסתדרת האקדמי ובמטרה למוסרו להאה, כדי להטיל ספק במסקנה המרשיעה שעולה מראיית הדן"א, גם אם היא ראייה נסיבטיבית. זאת, הן לנוכח העובדה שהמערער סירב למסור את זהותם של מי שהוא טען שמסרו לו את האקדח, דבר שלשיטתו היה יכול להציגו מהרשה; הן מאחר שהascal הישר מורה שאדם שמעורב ברצח לא ימסור ראייה המפלילה אותו לאדם אחר שאותו כמעט שאין מכיר.

ראייה נסיבטיבית מרכזית נוספת היא איקוני הטלפון שנעשה למכשיר הסלולרי של המערער, שמדוברים אותו באופן מפליל באזרחים ובזרים הרלוונטיים המפורטים בכתב האישום. בתוך כך אותו שיחות שבוצעו כחלק מפעולות ההתקחות אחר המנוח כשבועיים עבר לרצת, לרבות שיחות לבית המנוח שבוצעו ממקום הסמוך לבית וכן שכנו של המנוח גלעד. צוין כי המערער תילה טען שאינו מכיר את גלעד, ולאחר מכן טען שהתקשר אליו בעקבות מודעה לאימוץ חתול, ובמהמשך שינה את גרטתו שמדובר במקרה להשכרת רכב או דירה; בעוד שגלעד בחקירתו מסר שלא פירסם מודעה כלשהי. בנוסף ביצע המערער שיחות נוספות מchipה בסוף השבוע שקדם לרצת, לרבות מאוחר בבית המנוח; וכן שיחה שבוצעה דקות ספורות עובר לרצת, בשעה 20:02, ממקום סמוך לבית המנוח. בית המשפט ציין כי המערער למעשה לא חלק על חוות הדעת של מומחה התקורת מטעם המשيبة שנייה את האיכונים, וטענותיו התמקדו בהסבירים תמים לכואורה להימצאותו באותו מקום. ואולם טענותיו של המערער נתענו בעלמא ללא כל בסיס ראייתי, בעוד שחלק מהסבירו התגלו כשלקרים ברורים שלא ניתן להבינם אלא כניסיונו של המערער להרחק את עצמו מהמעשים המוחשיים לו. בהקשר זה נקבע גם כי האיכונים שבוצעו בסמוך לאחר הרצח, הממקמים את המערער באזורי מרוחק מבית המנוח, נווה شأنן, אינם סותרים את רצף האירועים הנטען על ידי המשיבה, וזאת מאחר שבפרק הזמן המדובר לא הייתה מניעה שהמערער הגיע מבית המנוח לאזור זה, בו נקבע שנמצאת גם הדירה של קובי שאליה חזר לאחר הרצח.

ראיות נסיבתיות נוספות אמרה של המערער בשיחה עם המذובב שהיא עצור עמו באותו התא, שמננה עולאה אפשרות שהמערער ידע היכן נמצאת זירת הרצח לפני שהגיע נסמר לו על ידי חוקריו; התנהלות מפלילה של המערער שעולה הן מודעה של מלכה שתיארה את התנהלותו של המערער כלוחצה, הן מן התכיפות הגבוהה שבה

המעערר הגיע לאזרור בית המנוח; והעובדת שישנו קשר קרוב והדוק, לרבות ביום הרצח, בין קוויי לבן אל סלמן, מי שיחד עם אחיו עמדו בראש החברה קדישא הכוורת בחיפה ושבמשך זמן רב היו מסוכסים עם המנוח על רקע סוגיה של הקצאת מקומות קבורה. בית המשפט מדיין כי כל אלו הון ראיות מיטיעות בלבד וכי לא עליהם נסמכת הרשותה; ובקשר זה נקבע כי לא הוכח מה היה המneau של המערר לבצע את הרצח, אם כי נראה שמדובר במניע כספי, ומכל מקום צוין כי קיומו של מנייע אינו תנאי הכרחי להרשותה.

8. במהלך משפטו טען המערר לקיומם של מחדלי חקירה, אולם בית המשפט המחויז נקבע שאין בהם כדי לעורר ספק סביר בדבר אשמתו. בהתייחס לטענת המערר כי המשטרה התרשה בחקירתה ולא מצתה כיווני חקירה נוספים מלבדו, זו נדחתה מכל וכל, תוך שצווין כי במהלך החודשים הראשונים לאחר הרצח נבדקו מספר כיווני חקירה מבלי שהוא של המערר עללה חשוד; וכןו פעולות חקירה שלא הובילו די ראיות מפלילות כלפי יתר האנשים שנחקרו מעורבים. אשר לעובדה כי מצצלמות האבטחה בבית המנוח נבדקו על ידי המשטרה רק שנה וחצי לאחר הרצח, נקבע כי אכן מדובר במחדל, אולם לא היה בו כדי לפגוע בהגנתו של המערר משנמצא כי למצצלמות היו תקולות מאז שנת 2010, ומילא אין לא היו מכונות אל המקום המדוייק שבו עמד היורה. לבסוף, ביחס לטענה שהמשטרה התרשה בכך ששלחה את האקדח לבידוקות בליסטיות לפני שהוא נשלח לבידוקות דנ"א, באופן שהכחיל את האפשרות לעורר אותו – ובכך נמנעה האפשרות למצאו את "הרצח האמיתי", לשיטת המערר – נקבע שכן מדובר במחדל חקירה. אלא שם בכך לא קופחה הגנתו של המערר, שהרי לגרסתו הוא יכול היה להתגונן על ידי מסירת זהות אחרים מעורבים, ומשיקולי בחר שלא לעשות כן. בית המשפט קבע כאמור כי המערר שיקר בעניין עצם קיומם של אוטם מעורבים אחרים, אולם גם לשיטתו – אין הוא יכול להיתלות במחדל חקירה של ממש ראייה שכבר מצויה בידו; ואם היא מצויה בידו אז לא נגרם לו כל נזק מה%;">

9. בית המשפט הרשע את המערר על בסיס הראיות הנسبתיות שפורטו, וזאת בדרך שהותווה בפסקה להרשותה בפלילים על סמך ראיות נסיבתיות בלבד, בהיעדר ראיות ישירות. ראשית נקבע בית המשפט כי כל ראייה מפלילה כשלעצמה תומכת במצאת העובדתי שלפיו המערר הוא שירה במנוח; שנית נקבע כי הסתכילות על מסכת הראיות הכלולית ומשקלן המctrבר, על סמך ניסיון החיים והascal הישר, מובילה למסקנה שהמעערר הוא שירה במנוח מעבר לכל ספק סביר; ושלישית נקבע כי המערר לא עמד בנTEL להציג על גרסה עובדתית חולופית שעולה בקנה אחד עם הראיות הנسبתיות ושיש בה כדי לעורר ספק סביר באשמו; וזאת משנמצא כי הסבריו הם בלתי אמינים, כבושים, רווים בשקרים ואינם נתונים מענה לכל הראיות. אשר לפן המשפט נקבע כי מתקיים היסוד העובדתי של עבירות הרצח; וכן מתקיים היסוד הנפשי של כוונה תחילה, כהגדרתה בסעיף 301(א) לחוק העונשין. זאת שהמעערר החליט להמית את המנוח, ערך הכנות לשם כך, וביצע את המעשה בהיעדר קנטור מצד המנוח. לבסוף ציין בית המשפט המחויז כי הסניגורים בסיכוןיהם לא התמודדו עם הפן המשפטי של עבירות הרצח, וכלל לא טענו כי לא התקיימו יסודות העבירה ככל שיוכרע כי המערר הוא זה שירה במנוח. לנוכח האמור המערר הורשע גם בהחזקת ונשיאות נשך שלא כדין.

ביום 12.3.2014 גэр בית המשפט המחויז את עונשו של המערר והשיט עליו עונש חובה של מאסר עולם בגין הרצח; ופיצוי בסך של 250,000 ש"ח לאלמנת המנוח. אשר לעבירות הנשך נקבע מתחם עונש הולם שבין 1 ל-3 שנים מאסר; ולאחר שנשקלו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה – כגון גילו של המערר והעובדת שהוא צפוי להשתחרר ממאסר עולם שנגזר עליו רק בהגיעו לגיל זקנה, מחד גיסא, ובערו הפלילי המכבייד, מאידך גיסא – נגזר עליו עונש של 16 חודשים מאסר בפועל, אולם נקבע כי אלה ירצו בחופף לעונש מאסר עולם שהושת על המערר, בניינו ימי מעצרו מיום 17.4.2012 ועד מתן גזר הדין.

10. ביום 25.4.2014 הגיע המערער את הערעור שלפנינו, המופנה נגד הרשותו בעבירות הרצח, כאשר עיקר טענותו של המערער היא שבית המשפט המחויז לא ישם כראוי את המבחןים שהותוו בפסיכה לצורך הרשותה של אדם בפליליים על סמך ראיות נסיבתיות בלבד. לוגפו של עניין, טענותו המרכזית של המערער היא כי בית המשפט שגה כאשר הסיק מחקרים התקשורת ומהאיכונים, שהמערער ששהה בקרבת בית המנוח בזמן סמוך לפניה הרצח. לטענותו, האיכון שבוצע לשיחת הטלפון ממכשו של המערער בשעה 20:02, שהיא לשיטתו הראיה המרכזית שהבאה להרשותו, כלל לא מלמד על כך שהמערער ארב למנוח בסמוך לבית. השיחה בוצעה 12-13 דקות לפני הזמן שבו התקבל הדיווח על הרצח במקץ המשטרתי, אורכה היה 34 שניות, ולטענת המערער עולה מהאיכון כי השיחה בוצעה מאזור שלא כולל את בית המנוח; וכי המערער היה בתנועה במהלך השיחה בכיוון של התఈקות מבית המנוח.

בנוספּ טען המערער כי יש ליתן משקל מזקה למספר ראיות שלא מתישבות עם הכרעת הדיון, ובهن הסתרות בעדויותיהם של מלכה ושל שכנו של המנוח, סgal, כמו גם קיומם של חשדות כלפי מעורבים נוספים בראשם. לבסוף טען המערער כי בית המשפט המחויז העניק משקל יתר לשיקרי של המערער בחקירותיו וכובשת גרסתו, וכי בהיעדר אפשרות להרשיע על סמך הראיות הנסיבתיות שהוצעו על ידי המשיבה לא היה מקום "להשלים את החסר" על ידי הסקה ראייתית משקרים. עוד בהקשר זה נטען כי לנוכח חששו של המערער מפגיעה מצד גורמים ערבייניים לא היה מקום לשולב את הטענה שמעורבים אחרים הם אלה שביצעו את הרצח, ולא המערער שנמנע מלהסגירם.

11. המשיבה מצידה טענת כי האיכונים אינם מהווים נדבך מרכזי בהרשות המערער, אלא הם מלמדים על זיקה לאזרז זירת הרצח והם אף מצטרפים למאגר הראייתי הכלול. המשיבה מדגישה כי המערער אוכן בסביבת בית המנוח פעמים רבות במועדים הרלוונטיים, וזאת ללא שניתן כל הסבר להימצאותו באזרז שלכאורה אין לו כל עניין להימצא בו. יתר על כן ציון כי באחת מהפעמים המערער אף ביצע שיחת טלפון בבית המנוח עצמו בעת ששהה בסמוך לו, וזאת בהיעדר היכרות מוקדמת בין השניים ותוך שבית המשפט קבע כי הסבירו של המערער לכך אינם אמינים. עוד מצינית המשיבה את יתר הראיות שמצביעות על המערער כמי שביצע את הרצח, כגון שישיק למילכה בדבר קיומו של "חיב", שהמערער הודה שבזה מאמין, ושאותו לכואורה הילך לחפש פעמים רבות באזרז בית המנוח; והודאת המערער בדבר הימצאותו באזרז בית המנוח בסמוך בזמן הרצח, כעולה מהאיכונים, כאשר בගרטתו הכבושה שנמצאה לא אמונה נטען שהגיע למקום כדי לקבל את האקדח לצורך הסתרתו; כמו גם ראיית הדן"א, מצבו הנפשי במהלך התחיקות ביום הרצח, אמירות מפלילות, קיבל סכום הכסף מקובלי לאחר הרצח; וכלל האמור מתווספים שקרוו הרבים של המערער, שלטענת המשיבה בית המשפט לא הפריז במשקל שייחס להם.

לשיטת המשיבה, מבחינה של כל הראיות ייחדו לא יותר כל תריחס סביר מלבד זה שהמערער הוא שביצע את הרצח, ובניגוד לטענת המערער ההרשעה אינה מבוססת בעיקר על איכון המערער בסמוך לבית המנוח בשעת הרצח. מטרת האיכונים הייתה להראות שהמערער ששהה פעמים רבות באזרז זירת הרצח ללא כל הסבר, והדבר נתמך גם על ידי עדותה של מלכה. אשר לטענות המערער בדבר האיכונים שביצעו בשעת הרצח, המשיבה מצינית כי המערער אוכן בשעה 19:16 על ידי אנטנה סלולרית המספקת שירות לאזרז שבו נמצא בית המנוח, ובשעה 20:02 המערער אמן אוכן באופן דומה באזרז שבית המנוח לא נכלל בגדרו, אולם מדובר באזרז שגם לשיטת המערער נמצא במרקח מס' דקוט נסיעה מהבית, באופן שלא שולל את האפשרות שהמערער הוא שביצע את הרצח. עוד טענת המשיבה כי אין כל בסיס לטענה שמהאיכון עולה כי המערער התרחק מבית המנוח, מאחר שבין שני האזוריים שבו אוכן ישנו שטח חופף שאינו אפשר לקבוע את כיוון התקדמותו. לטענת המשיבה, מהראיות עולה כי המערער ארב בסמוך לבית המנוח

פעמים רבות במהלך סוף השבוע שקדם לרצח וכן שבועיים קודם לכן, ואין בעובדה שהוא נמצא לכל היוטר בפרק 2.5 ק"מ מזרת האירוע 12-13 דקוט עובר לרצח כדי ליצור סבר לגבי אשמו של המערער.

לבסוף מתיחסת המשפט בקצירה לטענות הנוספות של המערער כלפי יתר הראיות. בתוך כך טוענת המשפט כי אין בעודתו של סgal, שכנו של המנוח, כדי לשול את אשמו של המערער, כאשר מילא לא מעודתו של סgal הסיק בית המשפט שהמעערער הוא היורה; כי טענות המערער ביחס לעדותה של מלכה נוגעות לממצאי מהימנות, וכי אין כל פגם במסקנות שאליהן הגיע בית המשפט באשר לציר הזמן שעה שנלקחה בחשבו העובدة של מלכה הייתה תחת השפעת סמים והודתה שהיא מתקשה להעיר זמינים; כי בית המשפט קבע כמצוא של מהימנות שאין ממש בטענות המערער בדבר קיומם של מעורבים נוספים, לאחר שלא סביר שבמצב דברים זה היה נמנע מסירת זהותם; וכי מילא אין כל סתירה בין הרשעתו של המערער לבין החשד שישם גורמים שהיו מסוכסים עם המנוח ושהיה להם עניין ברצח.

12. בדיון שהתקיים לפני חזרו הצעדו הצדדים על טענותיהם, והדברים קיבלו ביטוי בפרוטוקול הדיון. מבלי לחזור על טענות הצדדים, צוין כי במהלך הדיון באת-כוח המערער טענה שעל פי האיכונים לא ניתן לבסס את הטענה שלפייה בזמן הרצח המערער ארבעה מנוח, אך הסכמה הייתה לו די זמן להגיע מהאזור שבו אוכן לבית המנוח. עוד מצינית באת-כוח המערער כי גם אם הראיות מצביעות על כך שהמעערער ביצע פעולות הכנה – לא ניתן להסיק לכך שהוא גם מילא שביבע את הרצח. באת-כוח המערער נוספת מוסיפה ונדגישה כי יש לערער קושי לספק חלופי סביר לממצאים המרשימים לנוכח הפחד שלו מיתר המעורבים בפרשה. לבסוף צוין כי לפנים משורת הדיון ניתן לערער רשות להגיש טיעונים נוספים, שלא באמצעות באת-כוחו, אך לאחר עיון מצאתי שאין בהם כדי להוסיף דבר על הטיעונים שכבר נתענו מטעמו.

דיון והכרעה

13. כבר בפתח הדיון אומר כי הגעתי לכל מסקנה שדין העreauו להידוחות, וכך יצא לחברי להורות. אין חולק כי בבית המשפט המחויז לא הוציאו ראיות ישרות כלשהן להוכחת אשמו של המערער, והרשעתו נסמכה אף על מארג של ראיות נסיבותיות. ואולם, כאמור, היעדר ראיות ישרותינו אינו מוביל בהכרח לזכויו של הנאשם, ובית המשפט מוסמך להרשע נאשם בפלילים על בסיס ראיות נסיבותיות בלבד – ככל שדי בהן כדי להוביל לידי מסקנה כי אשמו הוכחה מעבר לכל ספק סביר. כאמור, ראיות נסיבותיות אין מוכחות במישרין את העובדות הטענות הוכחה, אולם "יחודן טמון בכך שהן משמשות להסקת מסקנה בנוגע לאפשרות התקיימונות של עובדות אלה – המבוססת על עקרונות לוגיים, ניסיוני החיים והשלל הישר; ועיקר כוחן של הראיות הנסיבותיות הוא במשקלן הכללי ובהצטרופתן למארג אחד (ראו ע"פ 2697/14 נח' חדוד נ' מדינת ישראל, בפסקאות 71-76 לחות דעתו של חברי השופט ס' ג'ובראן (6.9.2016); ע"פ 9038/08 נח' נ' מדינת ישראל, בפסקאות 12-13 (15.4.2010) (להלן: עניין נשף); ע"פ 99/97 נח' 6167 ב' מדינת ישראל, פ"ד נ(6) 577, 587 (2003)).

לאורך השנים השתרש בפסקה מתוך לבחינות של ראיות נסיבותיות באמצעות בדיקה תלת-שלבית, שעליה עמד זה מכבר חברי השופט נ' סולברג ב-ע"פ 6392/13 מדינת ישראל נ' קריוף (21.1.2015) (להלן: עניין קריוף), שעלי נסマー בין היתר המערער בטיעוני לפני. בשלב הראשון, על בית המשפט לבחון כל ראייה נסיביתית כשלעצמה ולקבוע אם יש בה כדי לבסס ממצא עובדתי מסוים, תוך הערכת עצמותה ומהימנותה. בשלב השני, בית המשפט נדרש להתבונן במאגר הראיתי השלם ולבחון אם יש בו כדי לסביר את הנאשם כך שהמסקנה הטבעית הנובעת מן הדברים היא שהוא

ביצע את העבירות המוחסנות לו, וזאת לפי ניסיון החיים, ההיגיון והשכל הisher. בשלב השלישי מועבר הנטול לכתי הנאשם על מנת שיעצץ הסבר חלופי הגינוי העולה בקנה אחד עם המארג הראייתי; הסבר שיש בו כדי "לערער את אלמנת היחסק הלוגי מן הראות הנסיביות אל המסקנה המפלילה" (ענין קרייאף, פסקה 101; ראו גם ע"פ 3669/14 גולן ב' מדינת ישראל, בפסקה 14 (18.12.2016)). וודגש כי אין באמור כדי לשנות מהכלל הבסיסי שלפיו הנטול להוכיח את אשמתו של הנאשם רובץ על המדינה:

"לאחר השלב השלישי והצבת שתי הגרסאות זו אל מול זו, נותר השופט עם מצפונו ונדרש להכריע האם כמסקנה כוללת צלה התביעה את הרף הנדרש בכך לקבוע כי אדם אשר בנסיבות מיוחדות זו חיבת להיות המסקרה ההיגיונית היחידה, ברורה מעבר לספק סביר, וגובהה על כל אפשרות רציונלית אחרת" (ענין קרייאף, פסקה 125).

14. מהאמור עולה כי ראשית יש לבחון בנפרד את הראות שבמחלוקת – האם יש בכל אחת מהן כדי להצביע, כאמור, של קשר לוגי, על אשמתו של המערער וכי שירה במנוח בפתח ביתו ביום 16.1.2011 סמוך לשעה 15:20. כאמור, הראה שעומדת במרכז טיעונו של המערער בפנינו היא האיכון שבוצע למכשור הטלפון הסלולרי שלו בשעה 02:20, באופן שלכאורה מצביע על כך שבעת הרצח המערער היה מצוי באחור בית המנוח. טרם שאפנה לדון בטענה לגופה, אצין כי להש��תי מדבר במצב שאלוי הגיע בבית המשפט המוחזק, חרף הנופך הפרשני שהמערער מבקש לייחס לטענותו בדבר האיכונים. זאת, לאחר שהמסקנות שאילhan הגיע בית המשפט בדבר מקום הימצאותו של המערער לנוכח האיכונים שבוצעו נסמכו על חוות דעתו של מומחה התקשורות, שעד מה קירית הצדדים, כמו גם על ממצאים העובדה בנוגע למרחקים בין האזוריים הרלוונטיים (ויצין בהקשר זה כי בית המשפט גם יצא לשיטח במהלך המשפט). כידוע, אין דרך של ערכאת הערעור להתערב במצביו עובדה ומהימנות, וזאת לנוכח המשקל הרב הנודע להתרשםות הבלתי אמצעית של הערכאה הדינית מהראיות ומהעדויות שהובאו לפניה. כך, למעט במקרים חריגות המצדיקות התערבות – למשל כאשר נפלה בהחלטת הערכאה הדינית שגיאה נראית לעין, או מקום שהמסקנות אינן מתישבות עם הגיון של דברים (ראו למשל: ע"פ 522/84 סביחאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מא(1) 551, 556-555 (1987); ע"פ 99/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632, 645-643 (2000); ע"פ 1081/14 צעלאק נ' מדינת ישראל, בפסקאות 47-48 (18.12.2016)). דעתי היא שהמקרה דנן אינו נופל בגדר חריגים אלה, ואבואר.

האיכון שבוצע בשעה 20:02, 12-13 דקות לאחר רצח, נמצא שהמערער ביצע שיחת טלפון שנמשכה 34 שניות, שבתחילתה נמצא באחור הקריי "כרמל מרכזי ודג'וויד חיפה – סקטור 2" ובסיומה באחור שנקררא "מרכז הכרמל – סקטור 1" – שני אזורי שבית המנוח לא נמצא בתחוםם. המערער מבקש לראות בכך ראייה מזכה משום שהוא מצביע על כך שבנקודות זמן זו המערער לא ארבע למנוח בסמוך לבית, וכן שהמערער בין האזוריים מעיד על התרחקותו מזרית הרצח; וזאת אין בידי לקוחות. אולם אכןICON זה מעיד על כך ששבעה 20:02 המערער לא ארבע למנוח בביתו, אולם לנוכח העובדה שהמערער נהג ברכב; וכן שהמרחק המרבי בין בית המנוח לבין הקטע המרוחק ביותר שבו אוכן (היא ההנחה העובדתית המיטיבה עם המערער) אינו עולה על 2.5 ק"מ – איזו נובעת המסקנה שהאיכון עולה בקנה אחד ולא כל קושי עם הסברה שבמשך 12-13 דקות שלאחר השיחה המערער יכול היה להגיע לבית המנוח, להמתין לו מספר דקות נוספת ולבסוף לירוח בו משלטונו ואשתו הגיעו למקום. מティיענו במהלך הדיון נראה שאף המערער אינו חולק על כך שראייה זו אינה שוללת את האפשרות שהוא יירה במנוח. יצון כי גם אין בידי לקוחות את הטענה שההאיכון עולה שהמערער התרחק מהמקום במהלך השיחה. זאת הן משום שמדובר בשאלת שבמחלוקת שהיא על המערער להצביע בפני מומחה התקשורות, והוא לא עשה כן; והן מן הטעם שעליו מצביעת המשיבה שלפיו בחינה של תשריטי פרישת האנטנות הסלולריות מגלה על פניו שינוי חפיפה מסוימת בין שני האזוריים, עובדה שמקשה על הסקת מסקנה

כלשי בדבר כיוון התקדמותו של המערער.

לא לモתר לציין בהקשר זה כי אין בסיס לטענת המערער שלפיה רأית האICON היא הראיה המרכזית שהביאה להרשעת המערער. מדובר באחת מבין ראיות נסיבותיות רבות שיחדיו הביאו להרשעתו. עוד אזכיר כי גם בבדיקה עצמאית של הראיה, ספק בעיני אם בית המשפט הסיק ממנה את הממצא שהמערער סבור שהסיק - קרי שהמערער ארבע למנוח במשך שעה עובר לרצת. אICON זה הוא אחד מבין שרשרת איקונים שמצביעים על כך שהמערער הגיע לאזרע של בית המנוח, לרבות בדקות שקדמו לרצת, ללא כל הסבר המניח את הדעת; והעובדת שבשעה 02:00 הוא אוכן בקרבת בית המנוח, גם אם לא ממש בסמוך לו, היא מוצאת מסבר ולא מזוכה. עוד יוער כי את המרחק כלו בין הדירה של קובי לבית המנוח ניתן לגמוע לפחות מ-10 דקות נסיעה, ולאחר שמדובר הגיע פעמיים רבות לבית המנוח אין זה מפתיע שפעם אחת אירע שהוא הגיע סמוך לחזרתו של המנוח לבית.

15. בוגע יותר הראיות הנסיבותיות, אני שותפה לדעת בית המשפט המחויז שראתה בהן ראיות שמסבכות את המערער בbrities הרצת. בוגע לעדותה של מלכה, טענותיו של המערער נוגעות לקביעת מצאי מהימנות, וכאמור לא בנקל תעורר ערכאת הערעור בנסיבות אלה. לגופם של דברים, בית המשפט נתן את דעתו לסתירות בעדותה של מלכה, בפרט בוגע לרצף הזמן, וקבע כי אין בהן כדי לפגום במהימנותה. מלכה הותירה על בית המשפט רושם כמו שהיא רוצה לסביר את המערער, חרף העובדה עדה מטעם התביעה; ובסיום של יום, לאחר שמדובר מסר את גרסתו הכבושה, נקבע שלא נותר פער ממשי בין עדותה של מלכה לבין עדותו של המערער ויתר הראיות. המערער הודה שהוא בדה מוכיח את קיומו של אדם שחייב לו כסף ושאותו הלקח לחפש מספר רב של פעמים בשבועיים שקדמו לרצת, כפי שמלכה העידה שנמסר לה על ידי המערער; ככל מעשה מדובר היה במנוח, כפי שעולה מהaicונים הרבים נnumע השיחה היה המנוח עצמו, חרף העובדה שבין המערער למנוח לא הייתה כל היכרות מוקדמת. משכך, הפער שנוצר בין עדותה המהימנה של מלכה לגרסה הבלתי אמיןה של המערער נותר זניח למדי: סכום הכספי המדויק שהמערער קיבל מחייב לאחר שבוצע הרצת, והוא כי מילא נקבע שלא די בכך כדי לבסס ממצא בדבר מנייע כספי; והמייקום המדויק שבו המערער ומילכה עצרו את הרכב באחת מפעולות ההתחקוקות אחר המנוח, כשהקשר זה יוער, למעלה מן הצורך, כי המרחק שבין שתי נקודות העזירה הנטענות מסתמן כבטל לחלוטין, אך שmailto לא היה בכך כדי לשנות מן המסקנה בדבר פעולות ההתחקוקות שביצע המערער אחר המנוח.

אשר לעדותו של שכנו של המנוח, סgal, גם ביחס אליה לא מצאתי ממש בהשגתיו של המערער. אכן נראה שבשלבים שונים סgal מסר תיאורים סותרים בדבר המראה החיצוני של היורה, אולם לבסוף לא נקבע כל ממצא עובדתי על סמך עדותו, מלבד חיזוק למצאה הבליטי שמדובר היה ביורה היחיד. אמן, אילו סgal היה מעיד באופן נחרץ כי ראה את היורה בבירור ומופיעינו החיצוניים היו שונים מ אלה של המערער – יתכן שהיא בכך כדי להוות ראייה מזוכה; אולם בנסיבות המקירה, שההראות הייתה לקויה ונמצאה שסgal לא יכול להעיד באופן פוזיטיבי ומהימן כיצד נראה היורה, אין הדבר יכול להיות ראייה לא לזכותו של המערער ולא לחובתו. יזכור בהקשר זה כי כאשר מדובר בראיות נסיבותיות, על המדינה להראות כי המאגר הראיתי מצביע בבירור לעבר אשמתו של נאשם – וזה הנトル להציג הסבר חלופי סביר עבור לכתפיו. בעניינו, עדותו של סgal לא אומרת דבר לעניין זהותו של היורה, ומוכח אין היא יכולה להיכל בגדיר המאגר הראיתי המפליל, אולם היא גם אינה יכולה לתמוך בהסברו החלופי של המערער.

16. יתר הראיות אמן ניצבות רק בשולי הערעור (אם בכלל), אולם מצאתי לנכון להתייחס אליה בקצרה, וזאת על מנת שבשלב הבא ניתן לבחון אם המאגר הכלל של הראיות נסיבותיות בדיון הביא להרשעתו של המערער. אשר לראיית הדן"א על הגורבים שעתפו את האקדח, ברוי כי זו הראיה המפלילה ביותר העומדת לחובתו של המערער, כפי

שצין בית המשפט המחווזי. קביעה ממצאים פורנזיים בהסתברויות השואפות ל-100% על סמן אפיון והשוואה של פרופיל גנטי הziiba בשנים האחרונות את ראיית הדן"א כאחת מהראיות הנסיבתיות בעלות המשקל הגבוה ביותר (ראו ע"פ 9/09 5459 שורץ נ' מדינת ישראל (20.7.2015)); ולא לחינם נקבע ב-ע"פ 149/12 אלמליח נ' מדינת ישראל (24.9.2012) (להלן: עניין אלמליח) על ידי השופטת ע' ארבל שבנסיבות מסוימות ניתן אף להרשיע נאשם על סמן ראיית דן"א הניצבת לבדה:

"הש��תי, ניתן בנסיבות מסוימות להרשיע נאשם על יסוד ראיית דן"א הניצבת לבדה. אף לטעמי, יש לגזר לעניין זה גזירה שווה מההלך הנוגעת בשיטتنا באשר לראיה של טבעת אצבע (בכפוף לאמור להלן). זו מורה כי ניתן לבסס הרשעה בפלילים על טבעת אצבע כראיה יחידה בלבד שכן בריאותם בפני בית המשפט הסביר 'תמים' להימצאותה של הטביעה, במידה המקימה ספק סביר באשמהו של הנאשם..." (עניין אלמליח, בפסקה 27).

לא לחינם אם כן נמנע המערער מחלוקת על ממצאי בדיקת הדן"א, כמו גם על ממצאי הבדיקה הבליסטיבית שמצאה כי האקדח שהיה עטופ בגרביים של המערער הוא אותו אקדח שבאמצעותו נורה המנוח; וiodash כי אין מתעלמת מהסביר שספק המערער שלפיו חילקו הסתכם בהעברת האקדח ובוסףו של דבר רק בהסתתרתו, וכך עוד ATIICH. ראיות נוספות הן האיכונים הרבים, מלבד זה שבוצע כאמור בסמיכות בזמן הרצח, שמייקמו את המערער באזור בית המנוח במהלך השבועיים שקדמו לרצח, כאשר פעם אחת אף ביצע המערער שיחת טלפון למנוח עצמו. גם בהקשר זה לא ניתן לקבל את טענת המערער, שלפיה אין לייחס משקל מרושע לאיכונים מהם מעדים רק על ביצוע הכהנות, ולא על ביצוע הרצח עצמו. ראיות נסיבתיות בהגדרתן איןן ראיות ישירות לביצוע העבירה שמיוחסת לנאשם, אלא טיבן תਮון בכך שהן קשורות את הנאשם למעשים מסוימים כדי להביא להרשעת המערער, אולם כאשר הם מצטרפים למאגר עניינו ספק אمنם אם די היה באיכונים הללו כדי להוכיח המערער, אולם ככל שמדובר במקרה ראייתי כולל ומكيف – כפי שיפורט כתע – יש בהם כדי לסביר את המערער ואת אט להוותיר את אשמהו כהסביר היחיד והמתבקש לממצאים אלה, מעבר לכל ספק סביר.

17. משעמדתי בקצחה על הריאות הנסיבתיות העיקריים שהצביעו לחובת המערער, כאשר נמצא כי כל אחת בנפרד מסבכת אותן ביצוע הרצח, יש לבחון אם המאגר הכלול של הריאות מוביל למסקנה כי אשמהו של המערער היא המסקרה ההגיונית הבורורה שעולה מצירוף כל הריאות – והתשובה לכך היא חיובית. המערער, שאינו תושב חיפה, הגיע במהלך השבועיים שקדמו לרצח פעמיים רבים סמוך לבית המנוח, כאשר על פניו אין לו כל עניין להימצא שם. למערער אין כל היכרות מוקדמת עם המנוח, וחרף זאת התקשרטלפון שבביתו, ופעם נוספת לטלפון של שכנו, גלעד, בעת שהוא בסמוך לבית. ביחס לכל אותן פעמים שהגיע לאזרור בית המנוח, המערער הודה ששיתק לבת הזוג כי קיים אדם בדיוני שחייב לו כסף, שהוא הוא מחפש. המערער יצא לחפש את אותו "חייב" באזרור בית המנוח גם בשעת ביצוע הרצח, למשך ערב את העיר, ובמהמשך קיבל סכום כסף צזה או אחר מקובי, שאצלו התגורר; ושאין מחלוקת שהוא מקורב עד מאד למי שהוא בסכום עסקי מתmeshr עם המנוח. לבסוף, עשרה חודשים לאחר ביצוע הרצח ומשהמשטרה ניסתה אך לא הסתיע בידה למצוא ראיות הקשורות את יתר החשודים ביצוע הרצח, נמצא האקדח שבאמצעותו נורה המנוח מוחבא בתוך גרביים של המערער, ובעקבות כך נמצאו יתר הריאות המנויות לעיל. מסיקום קוצר זה של הריאות הנסיבתיות העיקריים עולה המסקרה כי המערער הוא שירה במנוח; וכי גם אם כל אחת מהראיות בנפרד אינה מזכיבה בהכרח על המערער כמו שירה במנוח – צירוף ייחודי מוביל למסקנה כי כל אפשרות אחרת היא בגדר תרחיש דמיוני חסר כל בסיס ראייתי.

18. מהאמור עד כה, יש לזכור, לא נובעת עדין המסקנה שיש להרשע את המערער, ובשלב זה, הוא השלב השלישי ב厰בחן התלת-שלבי המפורט לעיל, מועבר הנintel לכתחזיו המערער על מנת שיציע הסבר סביר חלופי העולה בקינה אחד עם המארג הראייתי. זאת, מהטעם הפשטן שאם צבר של ראיות נסיבתיות עולה בקינה אחד עם שניים או יותר הסברים סבירים שלפחות אחד מהם אינם מפליל, אזי משמעות הדבר היא שאשמתו של הנאשם לא הוכחה מעבר לספק סביר. וזאת יש להבהיר – לא כל ספק הוא ספק סביר. "התזה המוצעת על ידי הנאשם צריכה להקים ספק אמיתי שיעורר ספק סביר. לא סגי באפשרות תיאורטית ודוחקה שמעלה הנאשם, שהרי מידת ההוכחה הנדרשת בפלילי היא 'מעבר לספק סביר' ולא של 'ודאות מוחלטת'" (ראו: עניינאשף, בפסקה 14). המשמעות היא, בין היתר, ש"ספק לבדו אינו מספיק", אלא רק ספק שיש לו אחיזה סבירה בחומר הראיות" (ע"פ 347/88 דמיינוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 655, 617 (1993); וכן ראו ע"פ 9809/08 לזרובסקי נ' מדינת ישראל, בעניף 71 (25.11.2010); ע"פ 8140/11 אבו עסא נ' מדינת ישראל, בפסקה 52 (3.9.2015)).

במקרה דנן, ההסבר שאותו הציע המערער בעדותו הוא הסבר קלוש שאינו מספיק כדי להקים ספק סביר באשמו, ובהקשר זה יש ליתן את הדעת לסתירות הרבות שנמצאו בעדותו של המערער וככיבשת גרטסו._CIDOU, שקרים של נאים עשויים לעלות כדי חיזוק ואף סיוע לראיות הטבעה, כאשר מדובר בשקרים מהותיים היורדים לשורש העניין, ומ潸א ניתן להם הסבר מספק (ראו ע"פ 1645/08 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2009)); יעקב קדמי על הראיות חלק ראשון 305-298 (2009)). כאמור, אחת מטענותיו של המערער בערעור היא שבית המשפט המחזוי ייחס משקל רב מדי לסתירות בגרסתו, וזאת אין לקבל. ראשית, משום שמהמפורט לעיל עולה שליחות המערער ניצבת שורה ארוכה של ראיות נסיבתיות מפלילות, ולא מצאתו כי בית המשפט המחזוי ייחס לשקרים משקל יתר כראיה עצמאית. שנית, וזאת הנזקודה שיש להבהיר, מעבר לתפקידם של שקרים נאים כראיה מחזקת, הם גם רלוונטיים – וביתר שאת – לשלב השלישי ב厰בחן התלת-שלבי של הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות. בשלב זה, יש לבחון אם הנאשם הצליח להראות שקיים הסבר המתקין על הדעת ושעולה בקינה אחד עם מארג הראיות הנסיבתיות, ומכך המוקד הוא בבחינה אם גרטסו אמיןנה אם לאו; וזאת מבלתי לגרוע מחייבת בית המשפט לבחון את מכלול התרחישים האפשריים (עניין קרייאף, בפסקה 100).

בעניינו, לשקרים של המערער וככיבשת גרטסו יש משקל רב בשל בוחנת אמינות גרטסו. גרטסו של המערער שנמסרה לראשונה במסגרת עדותו היא, שתפקידו הסתכם רק בקבלת האקדח לידי לצורך העברתו הלאה ובסתירתו עד אז; ובדין דחה בית המשפט הסבר זה מכל וכל וקבע שהוא אינו מקיים ספק סביר באשמו של המערער. זאת, הן לאחר שפרטים רבים בגרסתו של המערער נמצאו שקרים לאחר שעומתו מול עדויות וראיות אחרות; הן לנוכח חוסר ההיגיון שנמצא בדרך שבה נתען שהתכנית העברינית יצאה אל הועל, באופן המעיד על חוסר סבירותה, כאשר בסיס הדברים נראה כי אין להلوم שהרוצח יזדקק לשירותו של אדם זר לצורך הסתרת ראייה מפלילה. מבלתי לחזור על כל הסתירות וה"חוירם" שבית המשפט המחזוי מצא בגרסתו של המערער, אבקש לחזק מספר עניינים הרלוונטיים לטענות נוספות המועלות על ידי המערער בהקשר זה.

ראשית יובהר, כי ככיבשת גרטסו של המערער במשך זמן כה רב, עד הרגע שבו עלה לדוכן העדים, מסבכת את המערער גם מן הטעם שהוא הודהה בשקרים הרבים שמספר המערער במסגרת חקירותיו; אך יותר מכך, בהקשר של הרשעה על סמך ראיות נסיבתיות, היא פוגעת באפשרות לראות בגרסתו הכבושה כהסביר סביר לראיות שהתגששו נגדו. זאת, משהגresa נמסרה רק לאחר שהמערער נחשף לכל החומר הראייתי שנאסף נגדו, ובכך ניתן לudge באופן מלאכותי ובדוק רב את גרטסו ולהתאיימה לראיות הנסיבתיות. אילו המערער היה מוסר את גרטסו כבר בזמן החקירה, סביר להניח שהחוקרי היו מעממים אותו עם שאלות היורדות לרווחיות פרטניות של השתלשלות האירועים,

וכבר אז עשויה הייתה גרסתו להתבררقل אmina. משכך, השקרים הרבים שנמצאו בגרסת המערער חרף העובדה שזו נכבהה זמן רב רק מחזקם את המסקנה שמדובר בגרסה שלא נולדה אלא לצורך העניין; ורק כדי לסביר את האוזן אצין שניים מהפרטים בגרסתו של המערער שנמצא שאון להם כל אחזקה בנסיבות, בהינתן קיומן של ראיות חיצונית חד-משמעות: כך, בוגע לשעה שבה אכל ב"דלי בגט", וכך בוגע לשיבת שבגלה התקשר לשכנו של המנוח, גלעד – "המצאות" שלא משרתו כל מטרה מלבד ניסיון של המערער להרחק את עצמו מהמעשים המזוחים לו.

שנית, יודגש כי גרסתו של המערער נשענת כל כולה על עדותו שלו, ותו לא. המערער התאים את עדותו המתפתחת לראיות הנسبתיות שהציג המשיבה, אולם הוא לא הציג כל ראייה חיצונית לעדותו שכוכחה לחזק את אמינותו גרסתו או לכرسم בגרסת המשיבה. בהקשר זה יזכיר כי בגדיר גרסתו של המערער נתען שישנם מספר מעורבים נוספים, לרבות מי שלכאורה גיס אותו לצורר העברת האקדח לידי והסתתרו עליו ידו, ושגilio זהותם היה בŃקל מסיע למערער בגרסתו כי הוא חף מאשםת הרצח אליו זה היה המצב. צדק אפוא בית המשפט משדחה את טענותו של המערער כי אין באפשרות לחשוף את זהותם מחשש למעשי נקם מצידם, לאחר שהתרשם גם בŃקודה זו כי גרסת המערער, שלפיה הסיכון האמור "גובר" על עונש מאסר עולם, מעוררת תהיות ואיננה אmina, ויש בכך כדי ללמד שאותם גורמים מעורבים אינם קיימים. ניכר כי התמקדותו של המערער באנשים אלה נועדה להסיט את תשומת הלב מהעובדה שהמעערער כשל במתן הסברים מניחים את הדעת מרבית הראיות הנسبתיות, גם כאשר אין כל סיבה לחשב שהסביר תמים ואמיתי (כל שיקים) היה גורם להסתבכוו מול גורמים עברייניים. כך למשל, עד היום המערער לא סיפק הסבר סביר לאיקונים הרבים סמור לבית המנוח, מלבד הטענה הכללית והבלתי משכנעת כי שאה בסביבה ועל כן סביר שימצא באזורי ההוא. לסייעו עניין זה, המערער כשל חלוטין במתן הסבר חולפי הגינוי שמקים ספק סביר באש灭תו; כאשר זו הוכחה מעבר לכל ספק סביר על ידי המשיבה.

19. סופו של דבר, אציע לחבריו לדחות את הערעור, ומشكך המערער ישא בעונש מאסר עולם והפיקו לאלמנת המנוח שגורע עליו בית המשפט המחווי. אמנים אין בנמצא ראיות ישירות להוכחת אש灭תו של המערער, אולם השורה הארוכה של ראיות נسبתיות כמפורט לעיל, בצירוף שקרים הרבים של המערער וחוסר יכולתו להציג גרסה אmina שמתישבת עם השכל הישר או עם הראיות, שתעללה ولو ספק קל ביותר באש灭תו – כל אלה מובילים למסקנה, מעבר לכל ספק סביר, כי המערער הוא שרץ את המנוח.

שופט

השופט ס' ג'ובראן:

אני מסכים.

שופט

עמוד 12

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il

השופט נ' סולברג:

אני מסכימן.

שפט

הוחלט כאמור בפסק דין של השופט ע' ברון.

ניתן היום, כ' בטבת התשע"ז (18.1.2017).

שפט

שפט

שפט